

ETT KULTURLYFT FÖR STOCKHOLM

- Kulturpolitisk reformagenda för Stockholm 2022-2026

Innehåll

Förord.....	1
Kulturstaden Stockholm - 15 kulturreformer för alla och i hela staden	4
Kultur för alla.....	4
Kulturskola för alla barn	4
Kulturgaranti för alla barn.....	4
En kulturgaranti inom äldreomsorgen och funktionshindersomsorgen.....	5
Kulturstaden Stockholm	5
Ett stadsbibliotek att vara stolta över – utan snabbmatskedjor.....	5
Offentlig konst utvecklar staden	6
Nattliv och evenemang ger staden puls.....	6
Det fria kulturlivet ska stärkas.....	6
Digitaliseringen ökar tillgängligheten.....	6
Främja det internationella utbytet och stärk fristadsprogrammet.....	7
Kultur i hela staden	7
Bibliotek ska finnas nära dig.....	7
Låt folkbildningen ta plats	8
De ideella aktörernas plats i kulturlivet måste värnas och stärkas.....	8

Förord

Detta är Socialdemokraterna i Stockholms kulturpolitiska reformagenda. Här pekar vi ut vilka reformer som är högst prioriterade under mandatperioden 2022-2026 om vi får förtroendet av Stockholmsarna att leda kommunen.

Stockholms partidistrikts styrelse fick ett uppdrag av representantskapet att ta fram ett kulturlyft för Stockholm. I dialog med motionärerna har uppdraget omformulerats till att ta fram en konkret reformagenda. Denna kulturpolitiska reformagenda har arbetats fram av representanter från partidistriktets styrelse tillsammans med representanter från Kulturarbetarnas Socialdemokratiska Förening.

Denna reformagenda är avgränsad till kommunal kulturpolitik. Kulturpolitiken går djupt in i många olika områden, inte minst utbildningspolitiken. På samma sätt är kulturen i Stockholm starkt

beroende av den statliga och regionala kulturpolitiken. Dessa områden täcks inte av denna reformagenda utan denna avgränsas till den kulturpolitik som Stockholms stad har rådighet över.

Reformagendan är i första hand ett internt dokument där vi fastslår våra prioriteringar. Utifrån reformagendan kan vi sedan utforma kampanjmaterial som belyser de olika reformerna både för hela staden och lokalt ute i stadsdelarna. Vi ser gärna att de olika reformerna lyfts in i de lokala valprogrammen som kommer att tas fram under de kommande månaderna. Denna reformagenda är också ett stöd för våra medlemmar som vill kunna tala med stockholmarna om vad vi vill med kulturpolitiken i Stockholm. Dokument kommer också att kunna läsas av särskilt intresserade Stockholmare.

Socialdemokraternas kultursyn utgår från alla människors lika värde. Den svenska modellen bygger på att du, oavsett din bakgrund, ska kunna förverkliga dina drömmar och nå din fulla potential. Alla måste kunna ta del av och själv få möjlighet att skapa kultur för att leva ett gott och meningsfullt liv. Kulturen formar samhället i lika stor utsträckning som den speglar detsamma. Därför måste kulturen vara tillgänglig för alla.

Vår kulturpolitik fokuserar på allas tillgång att uppleva och vara med och skapa kultur.

Klasstillhörighet, kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ska inte avgöra möjligheten att ta del av och utöva kultur. En kulturpolitik som leder till mer jämlik tillgång till kultur kommer också sätta konstnärer och kulturskapares ekonomiska och sociala villkor i fokus. Under pandemin har många kulturarbetare tvingats lämna yrket, men även innan dess blev allt fler ofrivilligt egenföretagare. Att öka tillgången till kulturupplevelser för alla kommer att skapa fler arbetstillfällen för kulturarbetare och vi ska arbeta för att fler av dessa blir trygga anställningar.

Coronapandemin har inneburit ett hårt slag mot Stockholms och Sveriges kulturliv. Regeringsbeslutet den 27 mars 2020 om att förbjuda allmänna sammankomster och offentliga tillställningar har satt ljuset på kulturens roll i coronakrisens spår. Det gäller i Sverige och det gäller tveklöst i Stockholm. Inställda teater- och biograf föreställningar, konserter, festivaler och andra evenemang har genererat intäktsförluster, arbetslöshet och otrygghet bland konst- och kulturutövare. Coronakrisen har också varit och är en kulturkris.

Men vi får inte glömma att Stockholms kulturliv blödde redan innan coronapandemin. Den Moderatledda majoriteten gjorde i sin första budget efter valet 2018 stora nedskärningar i kulturbudgeten som drabbade bl.a. biblioteken hårt. När vi ska bygga upp Stockholms kulturliv efter pandemin ska det vi bygger vara något bättre, starkare än det som fanns innan. Stockholms kulturpolitik bör syfta till att göra kulturen så tillgänglig som möjligt för så många stockholmare som möjligt. Den här reformagendan syftar till att påbörja det arbetet.

För oss socialdemokrater har kulturen en självklar plats i vår huvudstad. Det nationella målet att alla ska ha möjlighet att ta del av en mångfald av konst och kultur, av ett kulturutbud som upplevs relevant och där möjligheter inte begränsas av ens ekonomiska- och sociala bakgrund eller var i landet man bor är den självklara målsättningen för vår kulturpolitik. Men för att öka tillgången till kulturen, stärka den kulturella mångfalden och främja innovation krävs en ny kulturpolitik i Stockholm. Nu är det hög tid för en återstart.

Kulturstaden Stockholm - 15 kulturreformer för alla och i hela staden

Socialdemokratisk kulturpolitik är långsiktig och har höga ambitioner. Men mål och ambitioner måste också följas av en konkret reformagenda som förpliktigar. Den här reformagendan pekar ut ett antal kommunala kulturpolitiska reformer som både kan och ska genomföras under mandatperioden 2022- 2026. Det förutsätter dock att Stockholms stad återigen styrs av en socialdemokratiskt ledd majoritet. Efter att de reformer som här läggs fram genomförts måste fler reformer följa.

Kultur för alla

Alla ska ha möjlighet att ta del av kultur. Trösklarna till kulturen måste sänkas och den viktigaste platsen att nå alla någon gång under livet är genom skolan. Det är samhällets uppgift att se till att rätten att ta del av och utöva kultur blir en praktisk möjlighet för alla barn. När vi ska nå alla barn, inte bara de barn som själva eller vars föräldrar självmant söker sig till kulturen, så bör skola och fritids vara naturliga platser. Möjligheterna för alla att ta del av kulturen behöver också stärkas inom äldreomsorgen.

Kulturskola för alla barn

Kulturskolan är en av de vackraste och viktigaste kulturverksamheter vår stad har. När den är som bäst ger den alla barn, oavsett var barnet bor eller vilka barnets föräldrar är, chans att bli kulturutövare. Genom skolan når vi alla barn, därför ska grundskolan sprida information om kulturskolan, ge alla en inblick i vad kulturskolan kan erbjuda och vara en arena där kulturskolans pedagoger får ett första möte med barnen. Digitaliseringen möjliggör också för att fler barn kan ta del även av smalare utbud. Men i dagens Stockholm är kulturskolan inte den jämlika plats vi vill att den ska vara. Klassklyftorna i vårt samhälle syns i kulturskolan där färre barn från Järva går i kulturskolan i jämförelse med barn från stadsdelar som Bromma, Södermalm eller Hägersten.

Fram till år 2018 ökade budgeten för kulturskolan och fler barn fick chansen att delta i verksamheten genom sänkta avgifter och utökat utbud. Under den senaste mandatperioden har den borgerliga majoriteten kraftigt höjt avgifterna vilket resulterat i att kulturskolan i Stockholm blivit mer svårtillgänglig. Det här är en utveckling som måste stoppas.

Socialdemokraterna ser tre huvudsakliga skäl till att ojämlikheten i kulturskolan ökar. Många barn i Stockholm har helt enkelt inte råd. Det andra skälet handlar om tillgänglighet. Föräldrar som arbetar under delade turer eller eftermiddagar har inte samma möjligheter att lämna och hämta barnen. Det försvårar den praktiska möjligheten att delta i kulturskolans aktiviteter. Det tredje problemet är att det finns för få platser. Utbudet i kulturskolan måste öka både i antalet platser och i variation så att platserna inte tar slut två minuter efter det att ansökan har öppnat, det gäller även det digitala utbudet.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

1. Avgifterna på kulturskolan tas bort och utbudet ökar över hela staden
2. Ett försök inleds där avgiftsfri kulturskola blir en del av fritidsverksamheten på skolorna på Järvaområdet. Försöket ska utvärderas för att se om det är en modell att införa i hela staden.

Kulturgaranti för alla barn

Lika viktigt som det är att låta alla barn få vara kulturutövare är det att alla barn ska ta del av professionell kultur. Mötet med konst, musik och teater ska vara en självklar del av barns uppväxt. Det stärker språket, kreativiteten och sätter grund för ett barns kulturella bildning.

Alla barn som går i förskola och skola i Stockholm ska mötas av professionell kultur varje år, i form av ord, bild, scen och ton. Genom att få ta del av professionell kultur i skolan sänks trösklarna så att fler kan uppleva kultur på sin fritid och så småningom i vuxen ålder. För att det ska bli en kulturgaranti för alla barn krävs ett aktivt arbete för att se till att barn med olika funktionvariationer är lika inkluderade i garantin som andra barn. Mötet med professionell kultur i skolan skapar också viktiga arbetstillfällen för kulturutövare. För att det praktiskt ska fungera behövs en struktur inom stadens organisation. Många utvärderingar har visat att kultursekreterarna är det mest effektiva sättet att organisera att alla barn får ta del av kultur.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

3. En mätbar kulturgaranti för alla barn i Stockholms skolor och förskolor införs, i syfte att alla barn ska få möta professionell kultur varje år.

[En kulturgaranti inom äldreomsorgen och funktionshindersomsorgen](#)

De kommunala platser där människor möts ska vara självklara platser för kultur. Det gäller för skolan, det gäller också för äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen. Den som bor på ett äldreboende eller LSS-boende i Stockholm såväl som den som besöker kommunala träffpunkter eller dagverksamhet ska utifrån eget intresse ges möjlighet att på äldreboendet ta del av professionell musik, konst och teater. Många på såväl äldreboenden som LSS-boende har av olika anledningar svårigheter att läsa, därför ska en kultursatsning även inkludera att tillgängliggöra text och böcker exempelvis genom att det på boendena finns kompetens att introducera talböcker. Den verksamhet med kulturturné för äldreomsorgen som redan finns i Stockholm ska utvecklas.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

4. En kulturgaranti inom äldreomsorgen och funktionshindersomsorgen införs i syfte att de som finns inom verksamheterna ska ges chans att ta del av professionell kultur inom ramen för äldreomsorgen och funktionshindersomsorgen.

[Kulturstaden Stockholm](#)

Vi vill att Stockholm ska vara en spirande kulturstad där nya tankar tänks, där våra vyer vidgas och där kreativiteten sjuder. Stockholm behöver utvecklas och det är genom kulturen, dess institutioner och verksamhet som staden blir levande. Med ett starkt kulturliv för alla syns Stockholm i ett internationellt perspektiv och blir ett ännu mer självklart resmål för turister. Med ett starkt kulturliv ökar arbetstillfällena, fler kan leva som kulturarbetare, och ekonomin stärks inom flera samhällssektorer. Ett starkt kulturliv i Stockholm är ett grundfundament för en fungerande demokrati och staden blir en bättre plats att vara på.

[Ett stadsbibliotek att vara stolta över – utan snabbmatskedjor](#)

Vårt stadsbibliotek är hela stadens bibliotek. Det har en historisk betydelse för Stockholm och utgör en viktig praktisk funktion för bildningen i vår stad.

Idag har biblioteket stora renoverings- och utvecklingsbehov. Det är dags att ta tag i båda de delarna. Vi ska renovera biblioteket så att varje stockholmare kan känna stolthet över det. Men vi vill också föra stadsbiblioteket närmare medborgarna, så att det blir en naturlig, modern och tillgänglig mötesplats för varje stockholmare. Därför ska biblioteket få växa in i de publika lokaler på Sveavägen som egentligen hör till biblioteket men som idag huserar snabbmatskedjor. Det ska bli naturliga mötesplatser i bildningens och läsandets tecken.

Stadsbiblioteket fyller år 2028 hundra år. När det byggdes var det en symbol för den tidens modernitet: Funktionalismen. Människor reste från hela världen för att se det. Genom att renovera

och göra stadsbiblioteket till en mötesplats nära stockholmarna rustar vi det på nytt för ännu ett sekel.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

5. Stadsbiblioteket renoveras till ett modernt och tillgängligt bibliotek och mötesplats samt utvidgas till att innefatta även lokalerna på Sveavägen

Offentlig konst utvecklar staden

Stockholmarna har tack vare såväl stadens-, statens- och privata museer och konsthallar en fantastisk tillgång till konst. Den tillgängligheten behöver fortsätta öka. För många stockholmare är dock den offentliga konsten i det offentliga rummet enda konsten de möter, det gör den särskilt relevant för en jämlik kulturpolitik. Den mest jämlika konsten förtjänar att satsas särskilt på.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

6. Ett riktat stöd för tillfälliga utställningar med offentlig konst införs

Nattliv och evenemang ger staden puls

De senaste åren har många musikscener av olika anledningar tvingats stänga, oftast har det handlat om hyreshöjningar som verksamheterna inte mäktat med. Stockholm måste ha ett tydligare fokus och bättre samverkan med berörda aktörer för att för att säkerställa tillgången av kultur- och musikscener i takt med att staden växer. På samma sätt måste staden säkerställa att den egna organisationen inte skapar hinder för evenemang runt om i staden utan tvärtom att alla stadens förvaltningar arbetar för att möjliggöra dessa. Filmfestivaler, utomhusbio, konserter, parkteater och annan kultur som kan upplevas i det offentliga rummet möjliggör kulturupplevelser men skapar också den storstadspuls som många reser hundratals mil för att få uppleva. När samhället nu öppnar upp efter pandemin måste vi säkerställa att denna puls blir en integrerad del av Stockholms själ.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

7. Fler livemusikscener och kulturevenemang ska möjliggöras genom ekonomiskt stöd och byråkratisk samordning

Det fria kulturlivet ska stärkas

Det fria kulturlivet har drabbats hårt av coronapandemin. Att den borgerliga majoriteten vägrat stödja kulturlivet genom denna kris visar dessvärre att ideologi fått gå före det som är bra för ett livaktigt kulturliv och för stockholmarna. Men även innan pandemin var läget tufft. Nu behöver insatser göras för att det fria kulturlivet ska ha en reell chans att blomstra i Sveriges huvudstad.

Stockholm som kulturstad är helt beroende av att kulturutövare har råd att bo och arbeta i vår stad. Stadens egna scener och verksamheter är ett sätt att skapa trygghet för kulturutövare genom att erbjuda anställningar. Men stadens egna verksamheter skulle också kunna fungera som en stödplattform för fler aktörer. Stadens ateljélokaler är ett sätt att möjliggöra för konstnärer att verka i vår stad. För det fria kulturlivet är verksamhetsstöden ofta en förutsättning för deras överlevnad.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

8. Kulturstödet ska stärkas och vara treårigt för etablerade aktörer.

Digitaliseringen ökar tillgängligheten

En stor del av kulturektorn är beroende av och är uppbyggd kring fysiska möten och upplevelser. Pandemin drabbade både utövare, publik och besökare vilket gjorde att en mängd enskilda

kulturutövare och institutioner fick ställa om produktion och verksamhet till digitala kanaler och format. Den fysiskt upplevda kulturen ska aldrig ersättas av det digitala utbudet. Samtidigt kan digitalisering på rätt sätt öka tillgängligheten och utbudet. Att kultursektorn även efter pandemin fortsätter att arbeta med det digitala innehållet är därför viktigt för att nå våra mål med ett jämlikt kulturutbud och säkerställa likvärdighet i tillgång. Staden behöver tillsammans med kulturaktörerna kartlägga och analysera erfarenheterna av att verka digitalt, hur publikvanor och kulturkonsumtion påverkats inom kultursektorn och dra slutsatser kring hur vi kan skapa förutsättningar för kulturverksamheter att även efter pandemin verka digitalt. Staden kan också möjliggöra för fria kulturutövare genom att skapa infrastruktur för digitalisering.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

9. Digital utrustning och studiokapacitet för det fria kulturlivet ska tillhandahållas av staden

[Främja det internationella utbytet och stärk fristadsprogrammet](#)

Stockholm är en mångkulturell huvudstad med lång tradition av internationella kontakter. Det gäller alltifrån export och handel till kulturutbyte. När kulturutövare världen över blir förföljda, hotade och fängslade för att de brukar det fria ordet behövs städer som tar konstnärer, journalister och författare i försvar. Stockholm ingår sedan 1998 i Fristadsprogrammet ICORN som Kulturhuset stadsteatern ansvarar för. Vi socialdemokrater vill verka för en kulturstad där det internationella utbytet står högt i kurs och där fristadsprogrammet för utländska konstnärer, journalister och författare stärks.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

10. Stadens fristadsprogram utökas med minst två författare, journalister eller konstnärer

[Kultur i hela staden](#)

På mötesplatser i stadsdelarna, i de offentliga rummen och i välfärden möts stockholmarna och här möter de också konst och kultur. I samlingslokaler, genom folkbildningen, på Parkteatern på sommaren eller framför en ny muralmålning kliver konst och kultur in i stockholmarnas vardagsrum på ett annat sätt än innanför institutionernas väggar. De kulturupplevelsena vill vi utveckla. Oavsett var man bor ska kulturen vara en självklar del av vardagen.

[Bibliotek ska finnas nära dig](#)

Böcker och läsning öppnar möjligheter och nya världar. Läskunnighet påverkar livschanser. Vi vet att läsningen idag är ojämlig, att alla barn inte blir lästa för i hemmet trots att det är en av de viktigaste faktorerna för barnets läsutveckling och basen för allt annat lärande. Utvecklingen av det digitala utbudet måste fortsätta och utökas. Samtidigt får guidningen in i böckernas värld av en utbildad bibliotekarie aldrig ersättas av endast en digital uthyrningscentral. Bibliotek är mer än böcker: det är bildning och läsfrämjande.

Det spelar roll hur långt det är till närmsta bibliotek. Den borgerliga majoriteten som idag styr i Stockholm har valt bort satsningar på stadsdelsbiblioteken - biblioteket som är närmast för de flesta stockholmarna. Öppettider på många stadsdelsbibliotek har kortats ner. Det påverkar stockholmarnas, och inte minst barnens, tillgång till böckernas värld. I en tid när bildning och förmåga till källkritik är viktigare än någonsin vill vi att Stockholm ska göra precis tvärtom. Vi vill främja bildning och läsning i hela Stockholm.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

11. Öppettiderna på stadsdelsbiblioteken förlängs och en läsfrämjande satsning mot barn och unga inleds
12. Nya bibliotek öppnas i Liljeholmen och Rågsved, samt att planerandet av ett helt nytt bibliotek i Räcksta påbörjas

Låt folkbildningen ta plats

I en tid där auktoritära och rasistiska krafter växer sig starka i Sverige och globalt, vinner också konspirationsteorier och falska nyheter mark. Bildning är mer än bara utbildning, det är en av demokratins grundbultar och en förutsättning för jämlikhet. Därför är det ingen slump att Sverigedemokraterna, liksom andra liknande högerextrema partier, angriper bildningens institutioner: biblioteken, muséer och folkbildningen.

Dessa verksamheter är demokratiska rum för samtal och möten. Vi vill göra dem än mer tillgängliga för stockholmarna. Både folkbildningen och utbildningssystemet är helt avgörande för ett fritt, demokratiskt och jämlikt samhälle. Men de fyller olika funktioner. Folkbildningen är och ska vara fri. Den är och ska vila på demokratisk grund såväl som på medborgarnas engagemang. Den kan vara både bred och smal, sikta högt och lågt. Dess mål är inte nytta i ekonomiska termer, utan människors bildning. Därigenom utgör folkbildningen en grundläggande samhällsnytta.

Utan folkbildning är vår demokrati i fara, och idag är folkbildningen under attack. Att Sverigedemokraterna i sin budget för Stockholms stad år 2021 väljer att strypa all finansiering av Arbetarnas bildningsförbund ABF är ingen slump. Det handlar inte om att de primärt vill spara pengar, utan om att bildning är ett starkt försvar mot den farliga högerextremism de representerar. Av samma skäl behöver demokratiska krafter agera precis tvärtom.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

13. Stödet till folkbildningen ska öka och studieförbundsverksamhet i hela staden premieras

De ideella aktörernas plats i kulturlivet måste värnas och stärkas

Föreningslivet i Stockholm är fantastiskt, men de får idag kämpa hårt för att ha platser att utöva sin verksamhet på. Samarbetet med de ideella aktörerna måste stärkas. Inventering av behov och utmaningar behöver ske kontinuerligt med de ideella aktörerna, genom samverkan med Ideell Kulturalians. De föreningsdrivna samlingslokalerna som är öppna för såväl föreningsliv som civilsamhälle och privatpersoner att låna eller hyra behöver bli fler. Vi behöver också nyttja andra lokaler vi har bättre. Idag finns det stadsdelar som knappt har samlingslokaler, särskilt i Stockholms innerstad. Ingen stockholmare ska ha längre promenad eller cykelväg till en samlingslokal än 15 minuter. De föreningar som driver samlingslokaler måste få ett bättre och mer långsiktigt stöd. Det första den borgerliga majoriteten gjorde efter valet 2018 var att återigen drastiskt sänka anslagen till samlingslokaler. Utöver ett ökat ekonomiskt stöd till samlingslokaler så behöver de lokaler Stockholms stad äger användas bättre.

Därför föreslår Socialdemokraterna i Stockholm att:

14. Alla stockholmare ska kunna ta sig till en samlingslokal på 15 minuter och stödet till samlingslokalerna ska öka
15. Minst två skolor i varje stadsdelsnämndsområde ska ha sina lokaler öppna för föreningslivet efter skoltid.

